

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2015

Marking Scheme

Swedish

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

Rättningsmall – Svenska 2015

Del I

(Totalt 30 poäng)

1. Ersätt orden eller uttrycken med andra som betyder samma sak.

(5 poäng)

- a) skildra (stycke 1): *berätta, återge, tala om, framställa*
- b) stundom (stycke 2): *ibland, då och då, emellanåt*
- c) frånstötande (stycke 2): *motbjudande, vidrig, avskyvärd, otäck*
- d) bli (mer) på vår vakt (stycke 9): *se upp, bli mer vaksam, förhöja sin uppmärksamhet*
- e) sänker garden (stycke 10): *slappnar av, släppa på självkontrollen*

2. Vad menas med arketyper? (stycke 7)

(5 poäng)

Svar: *Universella förställningar med rötter långt ner i människans historia.*

3. Förklara hur kroppen påverkas fysiskt av att titta på skräckfilm.

(5 poäng)

Svar: *Hjärnan pumpar ut adrenalin i blodet så att vi blir mer på vår vakt och kan agera snabbt när vi utsätts för fara (stycke 7) OCH Morfinliknande endorfiner utsöndras i kroppen när vi känner oss lättade. (stycke 9)*

4. Varför väljer vi att titta på skräckfilm, enligt artikeln? Diskutera och förklara vilken av dessa förklaringar du tror mest på.

(5 poäng)

Svar: *Tradition (stycke 1) Katharsis (stycke 6), nyfikenhet (stycke 2), endorfinkick (stycke 9) + motivering*

5. "Vissa forskare hävdar att man primärt ser skräckfilm i underhållningssyfte." (stycke 11)

Delar du denna ståndpunkt? Förklara din uppfattning med hänvisning till artikeln.

(5 poäng)

Svar: *Arbituren borde överväga de olika fysiologiska så väl som psykologiska aspekterna, såsom lättningen man upplever efter att ha bevittnat något skrämmande (stycke 10); han borde också diskutera hur de efterdröjande effekterna av "bra skräck" (stycke 11) påverkar oss.*

6. "Skräck är något subjektivt" (stycke 4)

(5 poäng)

Diskutera med utgångspunkt i texten hur man kommer fram till denna slutsats. Visa också med bevis ur texten hur motsatsen kan anföras. Redogör för vilken förklaring du föredrar och varför.

Svar: *Arbituren bör kontrastera påståendet att vi alla delar en nyfikenhet på det hemska och förbjudna (stycke 2) med påståendet att den baseras på vår mest privata ångest (stycke 4). Han bör också diskutera de psykologiska förklaringsmodellerna som säger att vårt undermedvetna är en produkt*

av undertyckta barnsliga önskningar (stycke 6) och diskutera hur väl det stämmer överens med teorin om arketyper (stycke 7).

Del II

(Totalt 30 poäng)

"Biografen är vår tids katedral." (stycke 1)

Skriv en uppsats på ungefär 100 ord där du diskuterar citatet ovan.

Till exempel: Kandidaten kan diskutera hur biografen tagit över kyrkans roll och vilka aspekter som uppfyller samma behov. Kandidaten kan även diskutera hur kulturella uttryck idag tagit över sådant som kyrkan förr stod för. Dessutom kan man diskutera hur filmer skildrar hjältar och hur de motsvarar gamla historier om helgon. Lidandet man betraktar på filmduken kan också jämföras med helgonens lidande. Den sociala aspekten kan även tas upp; hur kyrkobesöket förr var en social angelägenhet som biobesöket tagit över. Vad som dessutom kommer att bedömas är relevansen i kandidatens personliga respons.

Del III

(Totalt 40 poäng)

Skriv en uppsats på ungefär 300 ord där du redogör för dina tankar om ett av de två ämnena nedan.

Vikten av att ta risker i livets alla skeenden.

eller:

"Han är rikast som nöjer sig med minst." (Sokrates)

Anmärkning:

I del I och II kommer följande kriterier att vägas in i betygssättningen:

1. **Ett tydligt syfte** – kandidaten har förstått frågan och vet hur den ska besvaras – 30%
2. **Ett sammanhängande svar** – kandidaten använder relevant och lämplig fakta ur materialet på ett strukturerat och meningsfullt sätt – 30%.
3. **Språklig klarhet** – kandidaten uppvisar en språkbehandling som med tydlighet och med visst flyt kan uttrycka dennes idéer – 30%.
4. **Formalia** – grammatik, stavning – 10%.

